

V I N T A G E

Născută în jurul anului 1860, în Ulster, Irlanda, Maude Rea Parkinson a făcut studii în țara natală și în Germania, la Magdeburg. A călătorit mult prin Europa, lucrând ca guvernantă în familia unui ofițer superior din Viena, unde a auzit vorbindu-se pentru prima oară despre România, tărâmul ce părea să îmbine farmecul Orientului și confortul Occidentului. În 1889 s-a stabilit la București, ca profesoară de limbi străine, rămânând aici următorii douăzeci și doi de ani, devenind o apropiată a multora dintre familiile din înalta societate a Capitalei. O găsim, de pildă, în preajma familiei lui Take Ionescu, căruia, odată ajuns ministru al Instrucțiunii, îi sugerează, bazându-se pe experiența ei în școlile românești, câteva idei de reforme de care acesta se pare că ar fi ținut seama. Marele Război a obligat-o să se întoarcă în Irlanda natală, unde începe să-și aștearnă pe hârtie amintirile, cartea *Twenty Years in Roumania*, singura ei încercare memorialistică, publicată în 1921, fiind deopotrivă răspunsul său la ospitalitatea românilor și la curiozitatea britanicilor față de „nefericita și brava“ aliată de la Răsărit. Autoarea s-a stins din viață în 1938, la Kent and Sussex Hospital din Tunbridge Wells, Kent.

MAUDE REA PARKINSON

*Douăzeci de ani
în România*

(1889–1911)

Cuvânt înainte și note de
Constantin Ardeleanu

Traducere din engleză de
Constantin Ardeleanu
și Oana Celia Gheorghiu

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Materialul iconografic a fost adăugat în editură. Fotografiiile de la paginile 79, 132, 133, 175, 176, 213 au fost puse la dispoziție de Biblioteca Județeană „V.A. Urechia“ Galați.

Redactor: Iustina Croitoru

Coperta: Angela Rotaru

Tehnoredactor: Manuela Măxineanu

Corector: Ioana Vilcu

DTP: Andreea Dobreci, Carmen Petrescu

Tipărit la Fedprint

Maude Rea Parkinson

Twenty Years In Roumania

London: George Allen & Unwin, LTD, 1921

© HUMANITAS, 2014, pentru prezenta ediție românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PARKINSON, MAUDE REA

Douăzeci de ani în România / Maude Rea Parkinson;

trad., cuvânt înainte, note: Constantin Ardeleanu;

trad.: Oana Celia Gheorghiu. –

București: Humanitas, 2014

ISBN 978-973-50-4441-1

I. Ardeleanu, Constantin (trad.; pref.)

II. Gheorghiu, Oana Celia (trad.)

821.111-94=135.1

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

Cuvânt înainte

Însemnările autobiografice ale lui Maude Rea Parkinson au fost așternute pe hârtie în contextul implicării României în Primul Război Mondial, când declarația de război a guvernului de la București, în vara anului 1916, înfrângerea rapidă din toamnă și rezistența eroică în Moldova în anul următor au suscitât interesul publicului britanic față de micul aliat răsăritean. Propaganda oficială a cabinetelor de la Londra și București (Iași) a fost dublată de diferite acțiuni de popularizare a cauzei românești: crearea de asociații de sprijin (The Anglo-Romanian Society), susținerea de conferințe și întruniri publice pentru promovarea „nefericitei și bravei aliate din Orient“ sau publicarea de articole, broșuri și cărți despre români și România. Dincolo de asemenea activități asumate de diverse asociații și grupări filoromâne, au existat și numeroase inițiative personale ale britanicilor care ajunseseră să-i cunoască și să-i aprecieze pe români. Maude Rea Parkinson este un asemenea simpatizant sincer al cauzei naționale românești, începând să-și scrie însemnările „când războiul era încă în plină desfășurare și prietenii mei din România treceau prin încercări îngrozitoare“.

Cunoaștem puține detalii despre biografia autoarei britanice. Născută în jurul anului 1860, în Ulster, Maude a făcut studii în patrie și în Germania, la Magdeburg. A călătorit mult prin Europa, acceptând mai apoi slujba de guvernantă în familia unui ofițer superior din Viena, unde s-a simțit atrasă de poveștile despre curioasa Românie, țărâmul ce părea să îmbine farmecul Orientului și confortul Occidentului. În 1889 tânăra s-a stabilit la București ca profesoară de limbi străine, rămânând în România următorul sfert de veac. Marele Război a obligat-o să se refugieze în locuri mai liniștite, revenind în Irlanda natală. Deși, dincolo de aceste pagini de însemnări, urmele autoarei se pierd odată cu plecarea ei din România, câteva sursele documentare ne lămuresc în privința decesului său, survenit pe 24 decembrie 1938, la Kent and Sussex Hospital din Tunbridge Wells, Kent.*

*Răspunsul ei la ospitalitatea românilor și totodată la curiozitatea britanicilor este volumul de față, singura încercare literară a unei firi care ni se dezvăluie prin și din scris. Maude Rea Parkinson nu și-a propus să redacteze o lucrare rece, un manual riguros științific despre românii din Vechiul Regat, ci a ales o abordare subiectivă și personală, pornind de la experiența sa în mijlocul realităților românești. Rezultatul a fost o carte plăcută, caldă, scrisă într-un stil firesc și agreabil, aplecată spre mondenitățile și picanteriile atât de prezente în Bucureștii fericiții belle époque**.*

* Detalii după ancestry.co.uk (*England & Wales, National Probate Calendar: Index of Wills and Administrations, 1858-1966* și *England & Wales, Death Index, 1916-2007*).

** „*Twenty Years in Roumania by Maude Parkinson*“, *The North American Review*, vol. 216, nr. 804, noiembrie 1922, pp. 713-714.

Autoarea insistă puțin asupra României rurale și patriarhale, ocupându-se mai cu seamă de societatea bucoareșteană a epocii de modernizare rapidă de la sfârșitul secolului al XIX-lea și din primele decenii ale secolului al XX-lea. Însemnările tinerei profesoare zugrăvesc astfel viața elitei orașului, pe care o surprinde cu deosebire în timpul liber. Cotidianul din paginile de însemnări este punctat de distracții și relaxare: teatru și patinaj pe lacurile Capitalei, plimbări și activități caritabile, curse de cai și bătaii cu flori la Șosea. Relatările, deopotrivă critice și amuzante, acoperă întreaga societate, cu detalii despre organizarea politică deficitară și alegerile falsificate, corupția și provizoratul din administrație, spitalele prost dotate și mizere, cerșetorii numeroși și sistemul educațional la fel de puțin adecvat ca și astăzi, adevărate permanențe românești, într-o țară la fel de „altfel“ atunci și acum. Aceeași minte iscusită înțepă subtil moravurile unei lumi în care credințele religioase și superstițiile se amestecă până la contopire, obiceiurile legate de botez, nuntă sau înmormântare arătând clar diferențele de mentalitate dintre români și occidentali.

Romanțioasă și sentimentală, amuzantă și plăcută, Maude Parkinson insistă asupra vieții agitate a unei capitale pestrițe, „un oraș cu o stradă, o biserică și o idee“, aceea de a petrece și a cheltui averile adunate din comercializarea bogatelor resurse agrare și minerale ale țării. Un București care ni se arată mereu agitat și în sărbătoare, de la pătura de jos și până la elita complet franțuzită, trăind o viață prosperă alături de comunitățile tot mai numeroase de străini împământeniți pe malurile Dâmboviței.

De o atenție specială se bucură Take Ionescu și soția sa, Bessie Richards, o englezoaică de prietenia căreia

Maude Parkinson s-a bucurat, dar mai ales familia regală a României. Capitole întregi sunt dedicate firii taciturne a regelui Carol I, pasiunilor artistice ale reginei Elisabeta, prinților moștenitori Ferdinand și Maria, copiilor regali, totul presărat cu bârfele atât de gustate de societatea românească. Căci, cum bine nota autoarea, „lunga mea ședere în această țară m-a învățat, printre altele, că în București nu există secrete“. Pe bună dreptate, o asemenea carte era o relaxare bine-venită pentru publicul din primii ani interbelici.

La aproape un secol de la publicarea lor, însemnările britanicei Maude Rea Parkinson sunt la fel de plăcute și actuale, relevând cititorului de astăzi trei realități istorice distincte: imaginea societății românești la sfârșitul epocii moderne, constantele noastre istorice și felul în care comunismul a deturnat evoluția firească a României.

Constantin Ardeleanu

INTRODUCERE

Acum, după ce am așternut pe hârtie aceste impresii și amintiri răzlețe despre o țară în care mi-am petrecut mulți dintre cei mai fericiți ani ai vieții, mă încearcă un ușor sentiment de îndoială. Ar putea avea prietenii mei români motive să se simtă jigniți de libertatea pe care mi-am permis-o? Îmi amintesc însă că au simțul umorului și îndoiala se risipește.

Dacă scriu fără ocolișuri despre unele dintre obiceiurile și tradițiile specifice României, o fac cu speranța că-i voi ajuta pe cititorii englezi să înțeleagă caracterul oamenilor de acolo și să găsească, așa cum mi s-a întâmplat și mie, multe lucruri pe care să le iubească.

Comparând, după îndelungata mea absență din Anglia, obiceiurile și ideile noastre cu cele care mi-au devenit atât de familiare în România, cele din urmă nu sunt întotdeauna mai prejos. Pe drept cuvânt, dacă aș scrie despre lucrurile care m-au nedumerit cu deosebire de când am revenit în patrie, aș stârni destule resentimente.

Unii dintre cei mai buni prieteni ai mei sunt români. Bunătatea și înțelegerea pe care mi le-au arătat într-o perioadă foarte grea a vieții mele sunt amintiri pe care le voi prețui veșnic. De aceea, decât să fiu bănuită că, în

loc să le răsplătesc această bunătate, am ajuns să-mi ridiculizez prietenii, mai degrabă rup în bucăți aceste pagini, pe care eu, novice în arta literară, le-am scris cu atâta trudă, dar, trebuie să adaug, și cu atâta plăcere.

După ce mi-am terminat studiile în Germania, am petrecut o perioadă foarte fericită la Viena, în compania unor prieteni care cunoșteau bine România.

M-au fascinat descrierile pe care le făceau vieții într-o țară care pentru mine avea ceva din farmecul Orientului; înarmată cu scrisori de recomandare, am plecat spre București, unde m-am angajat curând profesoară de limbi străine. Am trăit în România următorii 22 de ani; de n-ar fi fost războiul, aș fi pesemne tot acolo.

Relația cu elevii mei, copii ai celor mai bune familii din țară, a fost întotdeauna cât se poate de plăcută; cum românii au un talent înnăscut pentru învățarea limbilor străine, predatul nu a fost niciodată o corvoadă.

De când am plecat, România a trecut printr-o perioadă de mari încercări.

Inima mi-a fost frântă adesea de relatări privind suferințele prietenilor mei, dar și în cele mai grele zile ale războiului m-a întărit convingerea că românii nu și-au pierdut nici o clipă curajul. Au o fire la fel de dârză ca și a noastră, iar acum mă bucur nespus că teribila încercare s-a sfârșit și au venit zorii unei zile minunate.

Maude Rea Parkinson
 Armagh, 1921

CAPITOLUL I

Un proiect cu adevărat îndrăzneț – Fascinația celor o mie și una de nopți – Spre o țară necunoscută – Lumini pe drum – Un prieten la Curte – Fac figură de nihilistă – Expresul unguresc – Bărbați sălbatici în piei de oaie – Izgonirea unui nepoftit – Bucureștii, un oraș îngrozitor – Aventuri pe o stradă inundată – O primire călduroasă

Când mi-am anunțat intenția de a pleca în România, prietenii mei s-au arătat de-a dreptul consternați. „Pe semne ți-ai pierdut mințile de vrei să pleci atât de departe, într-o țară despre care nu știe nimeni nimic“ era una dintre criticile cele mai blânde la adresa planurilor mele.

Aceasta se întâmpla în anul 1889, acum mai bine de 30 de ani, iar 30 de ani nu reprezintă o perioadă lungă numai în viața unui om, ci și a unei nații sau a unei țări, căci pot aduce schimbări însemnate în istoria ei.

Ca o fată să se aventureze atât de departe în necunoscut părea, mărturisesc, un plan cu adevărat nesăbuit, dar mie, uneia, nu mi-era teamă. Eram deja o călătoreasă cu experiență. „Terminasem“ Magdeburgul, vizitasem Parisul și Bruxelles-ul și locuisem mai bine de un an la Viena. De câțiva ani vorbeam mai mult franceză și germană decât engleză; ca să nu mai spun că sunt irlandeză, iar eu n-am auzit niciodată ca un conațional de-ai mei să fie bănuț de timiditate. Și chiar știam câte ceva despre România, spre deosebire de prietenii mei. Destul de puțin, recunosc, dar îndeajuns pentru a dori să aflu și mai mult. Niște cunoștințe din Viena vizitaseră Bucureștii

și din spusele lor îmi făcusem o impresie plăcută despre un popor minunat, bogat în virtuți ancestrale, care trăiește într-o țară fermecătoare, într-un decor de un lux oriental. Recunosc cu mâna pe inimă că fascinația celor o mie și una de nopți îmi luase în stăpânire toate gândurile și ideile despre România. Poate că nici nu eram atât de departe de realitate.

Gândul meu era să mă stabilesc în București ca profesoară de limbi străine. Simțeam că sunt destul de bine pregătită pentru asta, în plus, mi se spusese că ocazii se iveau nenumărate, iar salariul era cu mult mai generos decât aș fi găsit mai aproape de patrie.

Toate acestea erau foarte încurajatoare, dar, dibace ca orice fată din Ulster, mi-am făcut socoteala să închei un contract clar, ca să mă pot stabili în România. Pe vremea aceea eram acasă, în Irlanda, și am scris celor mai cunoscute agenții de recrutare din Londra. Nici una nu m-a putut ajuta. Tot ce știau despre România era cât se poate de vag. Ba chiar un agent mi-a scris că nu se ocupau decât de Europa! În această situație, împotriva voinței mele, a trebuit să încerc în Germania; în tot cazul, o agenție din Dresda mi-a obținut un interviu la o școală privată din București.

A trebuit să ajung la Dresda pentru a încheia contractul și am fost uluită să constat că nimeni nu știa să-mi spună cum să ajung în România. Chiar și la hotel mi s-a zis că nu există trenuri spre locul acela îndepărtat și că va trebui să călătoresc pe Dunăre. Informațiile primite erau într-atât de vagi și de contradictorii, încât am început să mă cam îngrijorez. Însă, odată pornită, numai vreo calamitate naturală mă mai putea opri. Pe deasupra, am căutat ajutor și la Viena, unde fusesem invitată de o familie la care locuisem o vreme, ca guvernantă. Familia colonelului von Walzel mi-a rămas prietenă.

CUPRINS

<i>Cuvânt înainte</i>	5
Introducere	9
Capitolul I	11
<i>Un proiect cu adevărat îndrăzneț – Fascinația celor o mie și una de nopți – Spre o țară necunoscută – Lumini pe drum – Un prieten la Curte – Fac figură de nihilistă – Expresul unghuresc – Bărbați sălbatici în piei de oaie – Izgonirea unui nepoftit – Bucureștii, un oraș îngrozitor – Aventuri pe o stradă inundată – O primire călduroasă</i>	
Capitolul II	17
<i>Idei confuze despre România – „București, Turcia“ – O scri-soare către Sinaia ajunge la Simla – Caracteristicile fizice ale țării – Bogățiile subsolului – Principalele orașe – Podul de la Cernavodă – Căile ferate și peisajele văzute – Dunărea cea mare – Porțile de Fier</i>	
Capitolul III	25
<i>Guvernul României – Parlamentul – Alegeri însuflețite – Bătăușii și ghioagele lor – Picnicuri militare la alegeri – „General Post“ după alegeri – Scrisul de mână în viziunea partidelor – Selecție naturală pentru angajații Poștei – Armata – Viața unui soldat nu este întotdeauna ușoară – Soldații fac piața, au grijă de copii și ajută la curățenia de</i>	

primăvară – Celebrarea încoronării – La paradă – Opoziția intră în doliu și se bucură de o zi frumoasă – Demonstrații amenințătoare care se termină cu bine – Armată galantă – Dacă stă țeapăn la paradă, soldatul român este „printre cei mai buni“

Capitolul IV 33

Religia în România – Capul Bisericii trebuie să fie călugăr, deci celibatar – Preoții provin din clasa țăranimii, fiind needucați și puțin respectați – Îndatoririle lunare ale unui preot – Rugăciuni pentru măritișul unei fete – Sfântul Dumitru, patronul Bucureștiului, și vocația lui de aducător de ploaie – Bisericile românești – Legenda mănăstirii Curtea de Argeș – Fântâna cu lacrimile soției lui Manole – Obiceiuri de Paște – Mănăstirile românești, culcușuri pentru leneși – O grotă minunată – Mănăstirile de maici – Principesa Maria, călugăriță

Capitolul V 42

Capitala României – Un oraș-grădină – Tramvaie modeste – „Un oraș cu o stradă, o biserică și o idee“ – Calea Victoriei – Două sute de biserici – Biserica Domnița Bălașa – Obiceiurile englezești câștigă teren – Casele din București – Vizite la amiază și aperitive – Fortificațiile

Capitolul VI 49

Sistemul funciar – Boierul sau moșierul – Viața simplă a țăranilor – Începutul răscoalei – O izbucnire prematură – Țara în flăcări – Tunurile cele noi ale regelui Carol încercate pe propriii supuși – Populația unui sat întreg, exterminată – Teroare în oraș – Mă duc la biserică și sunt ușurată s-o văd acolo pe prințesa Maria – Povestea unei persoane care a avut de suferit – Preoții și învățătorii au instigat – Bordeiele țărenești

Capitolul VII 56

Serbări rustice – Dansuri populare – Costume țărenești pitorești – Țărăncuțe fardate – O scenă idilică – O nuntă la țară – Naivitatea țăărănească

Capitolul VIII

60

Industria și comerțul – Singurele magazine exclusiv românești aparțin prinților – Nu există magazine englezești, deși ar fi de dorit – Cataloagele englezești nu sunt inteligibile – O firmă englezească și culoarea ei „standard” – O fabrică englezească de succes – Problema muncii, zilele de sărbătoare și onomasticile – Fabrici germane – Berea este accizată în favoarea vinului – Fabrici de zahăr și brânză – Mulsul oilor – Puțuri petroliere în România – Un aflux de americani – Agentul lui Rockefeller, domnul Chamberlain, și familia lui – Cum un om de origine țigănească a descoperit petrol și a ajuns milionar – Fabrici de hârtie și mine

Capitolul IX

69

Restricții severe impuse evreilor – Evreii comercianți – Metodele lor hotărâte – Cărciumarii și cămătarii evrei îi exploatează pe țărani – Evreii, ca arendași de moșii, subînchiriază la prețuri exorbitante – Proprietarul nu-și dă seama că este și el răspunzător pentru împilarea țăranilor – Revoltă antievreiască pe Lipscani – În câțiva ani, o familie de evrei de la Paris adună o adevărată avere cu un magazin la modă – O nuntă evreiască dublă

Capitolul X

75

Sistemul educațional – Ore lungi de studiu, fără aer curat sau mișcare – Take Ionescu, ministrul Instrucțiunii, introduce baia în școli și prevede timp de plimbare – Mâncarea de la școală nu este bună – Secetă – Examenе și întrebări – Poeții englezi sunt traduși literal – Literatura germană este predată în franceză, iar elevii sunt examinați în românește – Penurie de cărți în limba română – Serbările școlare – Mănăstiri și prozelitism – O fată fuge de-acasă să se călugărească

Capitolul XI

84

Take Ionescu, un ministru al Instrucțiunii cult – „La bouche d’or” – Personalitatea sa – Român adevărat prin dragostea aproape orientală pentru lux – Casa de la țară și cea de la

oraș – Madame Ionescu, scriitoare – Menajeria ei de animale de casă – Povestea de dragoste a lui Take Ionescu – Întâlnirea studentului la Drept cu tânăra englezoaică – O călătorie în Anglia – Obstacolele sunt învinse și urmează o căsnicie fericită

Capitolul XII 89

Teatrul Național – Revolta studențească pentru apărarea limbii naționale – Cursele de cai, o distracție la modă – Jochei și dresori englezi – Bătaia cu flori – Împătimitii mesei de joc – Plutăritul pe Bistrița, un sport extraordinar

Capitolul XIII 97

Botezul apelor, o ceremonie pitorească – Săritura după cruce – Botezul evreului – Copilul care aduce ploaia: o obicei fermecător – Cum am udat plantele umane – Țăranii sârbătoresc semănatul

Capitolul XIV 100

Sărbători – Un botez crud – Aranjarea căsătoriilor – Logodna, o plictiseală – Referințe despre moralitatea miresei – Scrisori anonime – Rochia de mireasă – Ceremonia nupțială – Ploaie de flori – Bijuterii de împrumut ca dar de nuntă – Mirese-fetițe – Atrasă la altar cu o păpușă!

Capitolul XV 104

Românce frumoase – Înfrumusețări nenaturale – Toalete pariziene – Extravaganțe copilărești – Domni cu croitori londonezi – Un filfizon cu ghețe albastre – Câteva superstiții ciudate – Apărarea de deochi – Eficacitatea cărbunilor încinși și a paharului cu apă – Mărțișorul sau simbolul lunii martie – Imprudența unei doamne, pedepsită: o poveste despre justiția divină – Mărțișorul, barometru al temperaturii

Capitolul XVI 111

Bonele englezoaice introduc baia – Spălatul de dimineață într-o casă de la țară – Abținerea de la spălat, dovadă de

sfințenie – Însmormântarea unui mitropolit: prelatul mort în procesiune – Echivalentul din cavou al ceaiului de la ora 5

Capitolul XVII

116

Problema servitorilor nu este la fel de acută ca în Anglia – Case cu câte 30 de servitori – Oamenii cu funcții au câte cinci sau opt servitori – Condițiile și îndatoririle unei servitoare – Una care nu voia să se spele – O servitoare cu recomandări servește desculță la masă – Carnețele cu referințe despre servitori – Aripa servitorilor – Un privilegiu ciudat: servitoarele își pot aduce soții sau așa-zii soți și familia să locuiască cu ele – Taxele pentru căsătorie sunt prohibitive – „Madam“ și „Madame“ – Capcane lingvistice: coconăș sau cozonac? – Când este dorită o bucătăreasă – De ziua numelui se lasă cărți de vizită – Un tur cu omnibuzul

Capitolul XVIII

124

Viața de deținut în ocele de sare – Un Jack Sheppard român – Trucul care l-a doborât – Procedura în cazurile de crimă – Reconstituirea crimei – Puțină dreptate pentru servitori: în România nu există un Habeas Corpus Act – Un bărbat a cărui față era singura dovadă împotriva sa – Țiganii și construcțiile: bărbații sunt zidari, femeile salahori – Expunerea noilor haine când se pune acoperișul – Țiganii muzicanți – Pază împotriva Țiganilor în Carpați

Capitolul XIX

130

Regele Carol ca diplomat – Lichnowski ca secretar de legație – Scandalul despre nevasta prințului von Bülow – Observ ceva la Bad Hall – Un domn foarte galant cu damele merge prea departe și este „avansat“ – Kiderlein-Wächter, agreabil și popular – Un dîneu nefericit prezidat de o menajeră – Prințul Gulochowski și soția sa – Cățiva ambasadori britanici: Sir Frank Lascelles și Sir Charles (acum Lord) Hardinge – Cum mi-a făcut unul dintre ei un mare serviciu – Sir Henry Drummond Wolff – Sir John Kennedy, Lady Kennedy și familia lor – Vremuri mai bune pentru comunitatea britanică – Comunitatea britanică și preocupările ei

religioase – Episcopul Collins și vizitele sale la București – Sfârșitul său tragic – De când a început războiul, Bucureștii sunt vizitați de mai mulți britanici – O Cameră de comerț britanică și un Club

Capitolul XX 139

Colonia franceză – Un episcop direct – Colonia germană – Școlile, bisericile și spitalele sale – O ruptură în rândul surorilor – Educație, sau asistență medicală? – Un spital bine condus – Spitalele românești – Un chirurg eminent, dr. Toma Ionescu – Un dentist american excentric – Practica lui exclusivistă – Dentistul lasă un prinț cu gura căscată

Capitolul XXI 146

Sosirea regelui Carol – Românilor le displac germanii și nu-i suportă pe unguri – Regele Carol este un om reticent, reținut și singuratic – Singurele lui apariții publice – Un bal pentru popor – Tatăl regelui, singurul lui sfătuitor – Dorința de abdicare – România datorează mult fostului rege

Capitolul XXII 150

Regina Elisabeta (Carmen Sylva) – O dilemă timpurie: fără divorțuri înseamnă fără Curte – Ciudata poveste a unui divorț – Adevărata istorie a întâlnirii dintre Carol și Elisabeta – Iubea țara, sau pe regele acesteia? – Mormântul copilei ei – Regina scriitoare – Pasiunea pentru muzică – Vai de bietul artist – Supă rece pentru rege – Înfașșurarea reginei – Azilul pentru orbi și administratorul german fraudulos – „Cea de-a șazecea mea aniversare“ și cum a fost sărbătorită – Regina și copiii teribili – Orfanii de la Azilul Elena Doamna – Cotrocenii și nefericitul lui palat

Capitolul XXIII 158

Ferdinand de Sigmaringen devine moștenitor al tronului – Prințul, un bun soldat și un favorit al ofițerilor – Prietenul Alianților – Căsătoria lui cu prințesa Maria – Sosirea prințesei: un străin singuratic – O piesă de gală – Misiunea prințului în Germania – Ofițerii români întâlnesc câțiva Herr „Mahlzeit“

Capitolul XXIV

161

Prințesa într-o dispoziție bună – Cum a improșcat prințul Ferdinand fața de masă – O dojană pentru prințesa Maria? – Copiii regali – Elisabeta, o frumusețe – Mignonne (Maria), fetița de zăpadă, nostimă și veselă – Ileana, cu ochi albaștri de porțelan, este marcată de propria ei importanță – Prințul Carol, un tânăr pe cinste, învață politețea – El și Elisabeta mănâncă morcovi cruzi în grădina ministrului – Jocul de-a războiul cu Pat Kennedy, când nici unul nu vrea să fie bur – Frumosul prinț Nicolae, „micul terorist“ – Nicolae, marinar – Plimbări țanțoșe – O aventură la Pireu – Un valet marinar – Prima împărțășanie și lupta lui cu pâinea – Guvernantele regale – O istorioară despre regina Olandei

Capitolul XXV

166

Iarna în România – Serbările gheții – Un urs „evadat“ face senzație și își pierde capul – Principele Carol face din bob distracția la modă – Un accident nefericit al principesei Elisabeta – Se pune capăt curselor de bob – Săniile și costume de iarnă – Crăciunul – Anul Nou

Capitolul XXVI

172

Sinaia și Curtea ei de vară – Viața fără griji din Carpați – Doamne de la Curte în costume populare – Sinaia în toate anotimpurile – Mănăstirea și odaia reginei: a decorat-o cu caricaturi ale doamnelor din înalta societate – Zi de sărbătoare la mănăstire – Regele Eduard la Sinaia – Lordul Roberts, musafir – Reședința prințului moștenitor – Cuibul principesei Maria printre copaci – Sora ei, Marea Ducesă de Hessa – Micuța principesă Ella – Un grup vesel la pădure – Îmi amintesc de o tragedie

Capitolul XXVII

181

Franz d'Este și morganatica lui soție, la Sinaia – Ce amintiri am despre el de la Viena – Fetele din înalta societate, cu frica-n sân – Prințul moștenitor al Germaniei era popular la București – Regele și „umbrele“ lui – Predeal – Săritura

peste graniță – Un pic de contrabandă – Un drum frumos și istoric

Capitolul XXVIII 187

O minunată excursie călare – Plecăm din Sinaia să vedem răsăritul de pe vârful Omu – Miezul nopții în pădure și ceasurile spectrale dinaintea răsăritului – Culegem flori-de-colț în așteptarea răsăritului – Un spectacol splendid – Râvnita provincie Transilvania se întinde în fața ochilor noștri – Cadril sus, la Omu – Casa de oaspeți a mănăstirii – Pe drumul spre casă – Coborâm Jepii pe jos – Primejdie după primejdie – O noapte îngrozitoare pe vârful muntelui – Îngrijorare la Sinaia – Întoarcerea triumfătoare a „eroilor” și „eroinelor”

Capitolul XXIX 195

Holeră în Rusia – Mă grăbesc să mă întorc în România – Sunt pusă în carantină la frontieră și dezinfectată – Soldatul de gardă îndreaptă arma spre mine – Colega mea de cameră evreică și soțul ei enervant – Primesc autorizația și trimit o expediție militară să caute o oglindă – Domnișoara R. încearcă să fugă din Rusia – Însoțitorul ei se îmbolnăvește de holeră – Țăranii îngroziți îi mută într-o colibă părăsită – Neamțul moare – Cu părul alb ca neaua

Capitolul XXX 201

Cerșetorii din București – Un plan care a dat greș – Schema de la München a contelui Rumford – Unde își petrec cerșetorii zilele de sărbătoare – Nu are picioare, dar își dorește cizme – Influența preoților și a cerșetorilor asupra monedei – O plimbare la piață – Sârbii – Zarzavagiii – Expoziția de la București – Principesa Maria și toboganul cu apă – Jocuri de noroc în exces – Moșii – „Prostia” englezilor – Nimic de cumpărat la Londra – București–Londra prin Marea Nordului și Edinburgh – Jefferson Bricks la București

Capitolul XXXI

211

Istoria veche a României – Mihai Viteazul – Ștefan cel Mare – O mamă spartană – Faptele nobile ale lui Brâncoveanu îi aduc sfârșitul – Opresiunea face necesară unirea – Jecmânirea țării de către greci – Rusia și Turcia – Occidentalizarea României – Tratatul de la Paris – Comisia Europeană – Noul stat România – Detronarea principelui Cuza – Asediul Plevnei – Obiectivele actuale ale României

Capitolul XXXII

220

Influența turcească asupra comportamentului și mentalității românilor – Originea poporului român – Dovezi colaterale privind originea latină a limbii – Mândria națională – Literatura română

Capitolul XXXIII

224

Concluzii – Obiectivele României în război – Încercările Ungariei de a maghiariza Transilvania – Simpatie pentru patria-mamă – „Deșteaptă-te, române!” – Noile granițe ale României – Loc pentru toți locuitorii ei – „Mica Antantă” – Asigurarea păcii în Europa